

VUOSIKATSAUS 2025

ESPOON YMPÄRISTÖNSUOJELU

Sisältö

Ympäristönsuojelun palvelualue.....	3
Nostoja viestinnästä.....	5
Ympäristöasiat esiin jo suunnittelun alkuvaiheessa	6
Lisää vaikuttavuutta verkostoista.....	7
Suurilla rakennushankkeilla on ympäristö- ja luontovaikutuksia	8
Sateet koettelivat – ympäristönsuojelu kiristi työmaavesien valvontaa ja käynnisti pilotit.....	9
Palautteet antavat tietoa ympäristöstä	10
Ennakoitavuutta ja vaikuttavuutta valvontasuunnitelman avulla.....	11
 Poimintoja vuodelta 2025	12
Ympäristövalvonta.....	13
Luonto ja ympäristö.....	16
Ympäristökasvatus	27
 Yhteystiedot.....	29

Espoon ympäristönsuojelu 2025

Työryhmä: Hanna-Mari Torniainen, Maria Myllynen, Mira Soini, Kati Vähä-Jaakkola

Taitto: Kaskas

Kuvat: Espoon kaupunki

Lisäksi kuvaajina: Moottori.fi s. 5; Noelle Renberg, s. 10 vedessä öljymäinen kalvo ja s. 29 mustarastas; Ramboll, s. 20 Gräsanojan uomajakso; Olli Urpela s. 24; KAMU Espoo/Daniel Nyblin s. 26 Villa Elfvikissä asunut Lise Standerstkjöl

Ympäristönsuojelun palvelualue

Ympäristövalvonta

Ehkäisemme ennalta ympäristöhaittoja luvituksen, tarkastusten, neuvonnan ja viestinnän keinoin. Toimimme viranomaisina ja asiantuntijoina muun muassa maaperän pilaantumisessa, melu-, vesi- ja ilmanlaatuasioissa sekä ympäristövahingoissa.

Luonnonsuojelu ja ilmastonmuutos

Edistämme luonnon, vesien ja ilmaston suojelua ja vahvistamme luonnon monimuotoisuutta. Toteutamme ja edistämme Luontoviisas Espoo -tiekartan toimenpiteitä, jaamme tietoa Espoon luonnosta ja toimimme asiantuntijoina erilaisissa maankäyttöhankkeissa,

kuten kaavoituksessa, rakentamisessa, virkistysreittien suunnittelussa ja metsien hoidossa. Tuemme ilmastonmuutoksen hillinnän toimenpiteitä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista.

Ympäristökasvatus

Edistämme kestävää elämäntapaa ja ympäristökasvatusta. Villa Elfvikin luontotalossa tarjoamme tietoa ja ymmärrystä luonnosta, luontosuhdetta vahvistavia kokemuksia sekä vinkkejä arjen kestäviin valintoihin. Järjestämme luontokoulupäiviä, luontoretkiä, luonto- ja ympäristöaiheisia tapahtumia ja näyttelyitä sekä koulutuksia kasvattajille.

Vastaamme ympäristönsuojelusta Espoossa. Ympäristönsuojelua ohjaa ympäristö- ja rakennuslautakunta. Ympäristönsuojelussa on kolme yksikköä: ympäristövalvonta, luonto- ja ympäristötieto sekä Villa Elfvikin luontotalo.

Ympäristönsuojelu vuonna 2025

Saimme asukkaita

445 puhelua

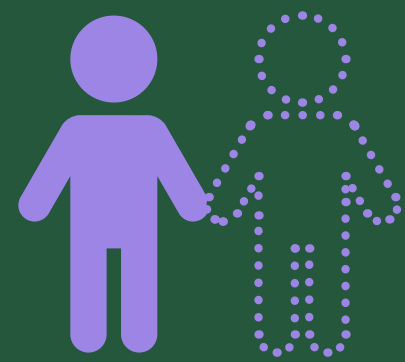

1 817 sähköpostia

265 palautetta

Henkilöstö

30 vakituista työntekijää

9 määräaikaista työntekijää
sijaisina, erilaisissa projekteissa ja oppaina

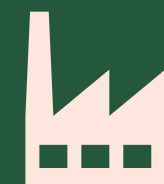
Vakinaisista työntekijöistä yli

90 % :lla on ylempi
korkeakoulututkinto

Teimme

6 ympäristöluvan tai
rekisteröinnin valmistelua

50 laitostarkastusta

110 vesihuoltopäätöstä
vähentämään
ympäristökuormitusta

89 melupäätöstä
meluhaittojen
vähentämiseksi

222 käyntiä maastossa

1 019 valvontatarkastusta

1 069 annettua lausuntoa tai
kommenttia

Villa Elfvikissä

22 291

asiakasta

Luontoretkille osallistui

2 452

Luontokoulussa kävi

1 890
oppilasta

187
opettajaa

Esbongari tutustui Espoon luontokohteisiin

Kerroimme Espoon järvistä, lammista ja luontokohteista lyhyillä videoilla. Innostimme asukkaita retkeilemään ja tutustumaan kohteisiin. Kesän harjoittelija retkeili kohteissa ja teki viisi videota Espoon sometileille. Videoilla on ollut yhteensä jo 117 000 katselukertaa ja suosituimmalla videoilla jopa 30 000 kertaa.

Kuvakaappauksia Espoon kaupungin Instagram- ja ympäristönsuojelun Facebook-postauksista.

NOSTOJA VIESTINNÄSTÄ

Espoo suosii kitkarenkaita

Kampanjoimme kitkarenkaiden puolesta, jotta liikenteen aiheuttama katupöly ja melu vähenisivät. Kitkarenkaat tuottavat vähemmän pölyä kuin nastat ja vähentävät melua, mikä myös vähentää terveyshaittoja.

Teimme yhteistyössä HSY:n ja pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa Kitkarengaskampanjan, joka näkyi ja kuului kaupunkien diginäytöillä, kadunvarsimainoksina, sosiaalisessa mediassa ja radiossa. Kampanjan verkkosivut: hel.fi/kitkat

Kitka- ja nastarenkaiden näkyvin ero ovat nastat. Ympäristövaikutusten kannalta kitkat voittavat: ne ovat hiljaisemmat ja kuluttavat tienpintaa vähemmän kuin nastarenkaat.

Ympäristöasiat esiin jo suunnittelun alkuvaiheessa

Lausunnot ovat keskeinen keino kunnan ympäristönsuojelussa, sillä niiden avulla tuomme esiin olennaisia tietoa ympäristön- ja luonnonsuojelun kannalta jo lupien ja kaavojen valmistelun alkuvaiheessa.

Lausunnoilla tuemme ympäristöasioissa rakennusvalvontaa hankkeiden lupamenettelyissä ja toimitamme kaupunkisuunnittelulle lähtötietoja kaavojen valmisteluun. Ennakoiva vaikuttaminen vähentää jälkivalvonnan tarvetta ja parantaa rakenteellisia ratkaisuja koko kaupungissa.

Olemme sujuvoittaneet asemakaavojen lausuntoprosessia niin, että ympäristönsuojelun asiantuntemus on toimialan käytettävissä ennalta jo suunnittelun alkuvaiheessa. Näin lisäämme vaikuttavuutta ja saamme tärkeät ympäristöön vaikuttavat asiat esille riittävän aikaisin.

Lisää vaikuttavuutta verkostoista

Vaikutamme useissa työhömmme liittyvissä verkostoissa. Verkostojen kautta pääsemme vaikuttamaan meille tärkeisiin kysymyksiin ja vaihtamaan tietoa ajankohtaisista asioista. Opimme toisiltamme ja ratkomme yhdessä ongelmia.

Luonto- ja ympäristökoulujen liiton valtakunnallisessa LYKE-verkostossa jaamme parhaita käytäntöjä ja kehitämme yhdessä ympäristökasvatusta.

Suomen 10 suurinta kaupunkia tekevät tiivistä yhteistyötä ja jakavat keskenään parhaita käytäntöjä ja kokemuksia esimerkiksi luonnonsuojelun ja ympäristövalvonnan teemoissa. Koordinoimme asiantuntijatyöryhmää, joka kokosi yhteen katsauksen kaupunkien yhteisistä luonnon monimuotoisuutta mittaavista indikaattoreista ja niihin sidotuista kansainvälisistä, kansallisista ja paikallisista tavoitteista.

Vahvistimme Uudenmaan ympäristönsuojelun viranhaltijoiden välistä osaamisen ja kokemusten vaihtoa vesiasioissa. Kävimme yhdessä läpi vesihuoltolain mukaisten vapautushakemusten prosesseja, vasta päivitetyn vesihuoltolain tulkintaa ja syvensimme ymmärrystämme myös vesilain tapausten käsittelyssä. Verkostomme tarjoaa meille tärkeän vertaistuen foorumin, jossa pystymme käsittelemään haastavia asiakokonaisuuksia. Yhteistyö on myös madaltanut yli kuntarajojen tapahtuvaa yhteistyötä.

Tietoa ja kokemuksia kestävyystekojen tueksi

Kaupunkiympäristön toimialan ilmasto- ja lumoverkostoissa olemme käsitelleet ympäristönsuojelun asiantuntijoiden innostamana ajankohtaisia kestävyysteemoja. Asiantuntijaverkostojen kautta jaamme yksiköiden välillä tietoa toimialan ajankohtaisista asioista ja lisäämme osaamista ajankohtaisesta tutkimuksesta.

Vuoden aikana ilmastoverkosto on kuullut asiantuntijoita muun muassa ilmastomuutokseen sopeutumisesta, rakentamisen ilmasto-skenaarioselvityksestä sekä uusiutuvan energian kuntakatselmuksesta.

Suurilla rakennushankkeilla on ympäristö- ja luontovaikutuksia

Espoossa on käynnissä laajoja rakennushankkeita, joiden työmaavesien, meluntorjunnan ja päätösten valvonta työllistää ympäristönsuojelussa. Hepokorven datakeskuksen ja Espoon kaupunkiradan hankkeissa on tarvittu asiantuntemustamme, jotta niiden ympäristö- ja luontohaitat olisivat mahdollisimmat vähäiset.

Työmaavesien hallinta aiheuttaa suurten hankkeiden laajimmat haasteet. Arvioimme työmaavesien hallintasuunnitelmia ja vaikutuksia, jottei haittoja aiheutuisi esimerkiksi Bodominjärven viitasammakko-populaatioon.

Rakentamisesta ja murskauksesta on aiheutunut erityisen häiritsevää melua ja tärinää, jota ehkäisimme melupäätösten ja ympäristöluvan määräyksillä. Kaupunkiradan louhittuja kiviaineksia on murskattu Kaupunginkalliossa ja Kerassa. Valvonnassa olemme puuttuneet mm. melun- ja pölyntorjuntaan, työmaavesiin, tarkkailuihin ja tiedotukseen sekä selvittäneet asukkaiden yhteydenottoja.

Laajimmat Espoon kaupunkiradan louhinnat olivat Kaupunginkalliossa, jossa murskattiin osa kiviaineksesta.

Sateet koettelivat – ympäristönsuojelu kiristi työmaavesien valvontaa ja käynnisti pilotit

Valvoimme tehostetusti herkkien vesikohteiden äärellä sijaitsevia suuria rakennushankkeita. Syksyn runsaat sateet lisäsivät käsiteltävän veden määrää ja huoltotarpeita sekä aiheuttivat yhdessä kohteessa hallintarakenteen sortuman. Tartuimme puutteisiin ja vaadimme parempia käytäntöjä. Jalkautimme työmaavesiohjetta urakoitsijoille ja korostimme hajautetun hallinnan, rakenteiden kunnossapidon ja rankkasateisiin varautumisen tärkeyttä. Olimme tiiviissä yhteydessä muihin viranomaisiin erityisesti Hepokorven datakeskuksen ja Espoon kaupunkiradan hankkeissa.

Käynnistimme kaksi pilottia, joissa työmaavesien hallinnan edellytyksiä arvioidaan jo suunnitteluvaiheessa. Rakentamisvaiheessa urakoitsija tarkentaa suunnitelmaa, ja seuraamme toteutusta sekä pohdimme taloudellisia kannustimia. Pilottien opit viedään laajemmin kaupungin infrahankkeisiin, mikä vähentää kuormitusta pintavesiin ja jälkivalvonnan tarvetta.

Kuvassa kiintoaineesta tummanruskeaksi värjäytynyttä vettä työmaakaivannossa.

Palautteet antavat tietoa ympäristöstä

Saimme asukkailta palautteita, valituksia ja toimenpidepyyntöjä. Osa koski luontohavaintoja ja osa ympäristön pilaantumista. Asukkaiden havainnot ovat tärkeitä tietolähteitä, kun niissä on mukana kuvia, sijaintitiedot ja havaintoajat.

Arvioimme tietojen perusteella: Aiheutuuko merkittävää ympäristön pilaantumista? Onko haitta kohtuuton? Onko kyse luonnon turmelemisesta? Onko meillä toimivaltaa?

Kattavat lähtötiedot helpottavat selvittelyä, jotta löydämme kohteet, joissa on suurin riski ympäristön pilaantumiseen tai luontoarvojen menettämiseen. Otamme käsittelyyn esimerkiksi vesivalituksista vain ne, joissa on riittävät lähtötiedot, haitta on merkittävä ja se jatkuu edelleen.

Vedessä olevasta öljymäisestä kalvosta tulee usein havaintoja. Jos kalvo hajoaa kepillä koskettaessa, se on haitaton. Jos kalvo sulkeutuu, vedessä on öljyä.

Ota yhteyttä ympäristön-
suojaan ja anna riittävät
lähtötiedot:

1. www.espoo.fi/palaute
2. Anna käsittelyyn
tarvittavat tiedot:
Ilmoittajan yhteystiedot.
3. Havainnon tarkka sijainti,
aika ja kesto, suuruus ja
mahdollisesti kuvia.
4. Kiireellisissä ympäristön
pilaantumisissa
soita **112**.

Ennakoitavuutta ja vaikuttavuutta valvontasuunnitelman avulla

Suunnittelimme ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisen valvonnan seuraavalle kolmelle vuodelle 2026–2028. Linjasimme valvontasuunnitelmassa, miten priorisoimme lakisääteisiä tehtäviä riskiperusteisesti, jotta vaikutamme ympäristövaikutuksiltaan merkittävimpiin ja riskeiltään suurimpiin kohteisiin. Suunnitelmalla varmistamme, että ympäristövalvonta on tehokasta, laadukasta ja vaikuttavaa. Se tuo näkyväksi ympäristövalvonnan valvontakohteet, tehtävät ja resurssit ja viestii työstämme ja miten ehkäisemme ympäristön pilaantumista Espoossa.

Vuonna 2025 ennaltaehkäisimme ympäristöhaittoja valmistelemalla ympäristölupapäätöksiä mm. kivenmurskaukselle, jätteenkäsittelylaitokselle ja louhinnalle sekä arvioimalla yli 1000 kohteen ympäristöriskejä valvontatapauksina.

**Espoon kaupungin
ympäristönsuojelu-
viranomaisen
valvontasuunnitelma
2026–2028**

Poimintoja vuodelta 2025

Jätevesien hajakuormituksen riskit esiin

Keskuspuhdistamolle johtava jätevesiviemäriverkosto on ympäristöystävällisin tapa käsitellä jätevedet. Kaikkia verkoston vieressä sijaitsevia asuintaloja ei ole liitetty verkostoon, vaikka laki näin edellyttää.

Selvitimme riskejä liittymättömistä taloista ja kokosimme tietoja omista kartoituksista ja haittailmoituksista. Jos talo ei ollut liittynyt viemäriin, kehoitimme liittymään. Jos se ei saa omistajaa toimimaan, voimme antaa määräyksen ja tehostaa sitä uhkasakolla. Jos talo liitetään määräajassa, uhkasakkoa ei tarvitse maksaa.

Liittymisvalvonta vähentää ravinne-, kemikaali- ja taudinaiheuttajakuormitusta ympäristöön. Jätevesivuotoja tapahtuu vähemmän ja myös kuormitus pohjaveteen ja pienvesiin poistuu. Kun liittymismaksut saadaan kattavasti, on varaa huoltaa ja laajentaa verkostoa, mikä edelleen vähentää ympäristökuormitusta.

Vuotava jätevesijärjestelmä valvomassamme kohteessa.

Tehostimme kemikaalien valvontaa

Teimme ohjeistuksen kemikaalilain mukaiseen valvontaan yhteistyössä Helsingin ja Vantaan kanssa. Ohjeelle oli tarve, koska valtion ympäristöhallinnon tarjoama ohjeistus on vaikeasti hyödynnettävää ja epäkäytännöllistä.

Kuntien ympäristötarkastajille laadittu ohjeistus tarjoaa tietoa ja käytännön neuvoja helposti ja nopeasti hyödynnettävässä muodossa. Ohje on myös työkalu kemikaalilain mukaiseen valvontaan. Näin terävöitämme yritysten määräaikaistarkastuksissa kemikaalivalvontaa, vähennämme pilaantumisriskejä sekä varmistamme, että kemikaalilain mukaiset valvonnan vähimmäisvaatimukset täyttyvät.

Kemikaalien säilytyksessä voi suoja-altaalla estää riskejä, kuten tässä varastossa valvomassamme yrityksessä.

Vähemmän pölyä ilmassa

Uudistettu ilmanlaatudirektiivi (12/2024) asettaa entistä tiukempia raja-arvoja ja tavoitteita useille ilmansaasteille. Espoossa ilmanlaatu on yleensä hyvä tai erinomainen. Keväinen katupöly huonontaa selvästi ilmanlaatua keväällä ja alkutalven kuivina pakkaspäivinä. Toistaiseksi pölyisten päivien määrä ei ole ylittänyt uuden ilmanlaatudirektiivin raja-arvoa. Vuonna 2025 Leppävaaran mittausasemalla oli 17 pölypäivää, kun vuonna 2026 on sallittu 18 ylityspäivää. Katupölykauden hengitysilman hiukkaset aiheuttavat joka tapauksessa terveyshaittaa ja kaupunki pyrkii vähentämään niitä resurssiensa puitteissa.

Espoossa katukunnossapito ja ympäristövalvonta tekevät tiivistä yhteistyötä katupölyn hillitsemiseksi. Parannamme katupölyn hillintää ja toimintatapoja: mittaamme katupölypitoisuuksia useassa paikassa, kaupunki testaa erilaisia hiekoitusmateriaaleja ja talvella 2025–2026 alkaa tehostettu katukunnossapito erityisen vilkkailla alueilla Espoossa kuten kauppakeskusten ympäristöissä.

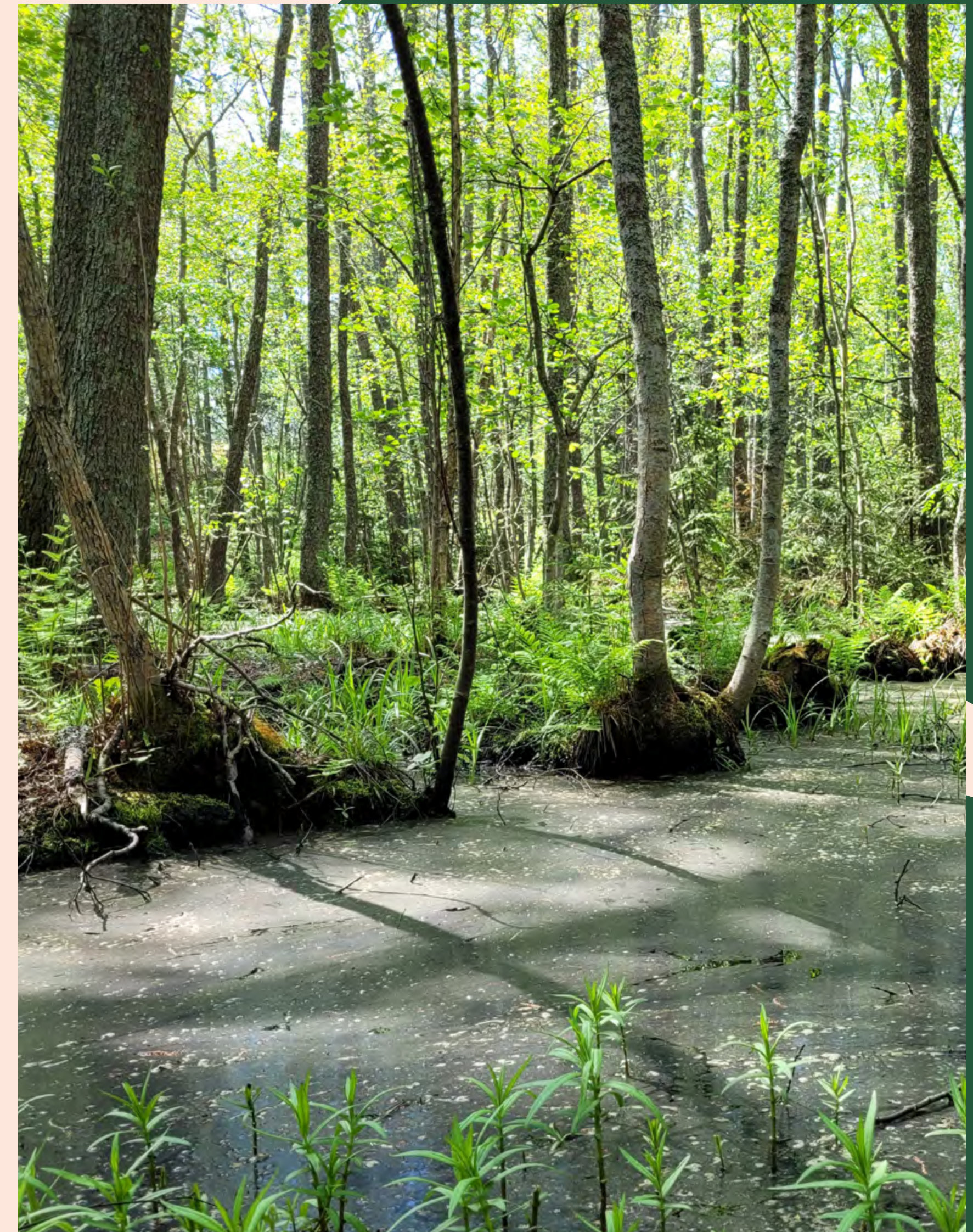
Katupöly on pääosin nastarenkaiden kuluttamaa asfalttia, jota liikenne nostaa ilmaan.

Kartoitimme mahdollisia ennallistamiskohteita

Ekologisen ennallistamisen projektissa ennallistetaan metsiä, soita ja vesiä Espoon kaupungin maalla. Ennallistamisella tarkoitetaan toimia, joilla ihmistoiminnan vuoksi heikentynyt tai muuttunut ekosysteemi palautetaan mahdollisimman lähelle luonnontilaa. Ennallistamisen tavoitteena on luontokadon hidastaminen ja ekosysteemipalvelujen turvaaminen. Ennallistettavat kohteet viedään kompensatiorekisteriin, josta kaupunki voi halutessaan niitä myöhemmin käyttää luonnolle aiheuttamiensa haittojen hyvittämiseen.

Vuonna 2025 Espoon mailla sijaitsevia metsiä, soita ja vesiä inventoitiin ostopalveluna 18 kohteella, yhteensä 290 hehtaarilla. Ennallistamiseen soveltuville kohteille teetettiin ennallistussuunnitelmat, joiden avulla kohteita tullaan ennallistamaan tulevana vuosina. Lisäksi vuonna 2025 ennallistamiseen potentiaalisesti sopivia kohteita tarkastettiin omana työnä maastossa 10 kohteella, noin 390 hehtaarilla. Osalle kohteita tullaan teettämään inventoinnit ja ennallistussuunnitelmat vuonna 2026.

Tervaleppäkorpi, joka on potentiaalinen ennallistamiskohde.

Perinnebiotooppien tila on heikentynyt

Päivitimme Espoon perinneympäristöselvityksen vuodelta 2014. Päivitys tuo uutta tietoa Espoon perinnebiotooppien tilasta sekä ajantasaista tietoa esim. huomionarvoisista lajeista. Selvityksessä inventoitiin yhteensä 58 Espoon alueella sijaitsevaa perinnebiotooppi- ja uusniittykohdetta. Kohteilta havaittiin yhteensä 390 kasvilajia, josta huomionarvoisia kasvilajeja oli n. 50. Selvityksen mukaan Espoon perinnebiotooppien tila on heikentynyt edelliseen 2014 selvitykseen verrattuna. Kuitenkin niiden kohteiden tila on parantunut, joita on vuosien mittaan hoidettu.

Panostimme myös perinnebiotooppien hoitoon. Seitsemälle kohteelle hoitotoimenpiteet tilattiin paikalliselta yrittäjältä, joitakin kohteita hoitivat ympäristönsuojelun kesätyöntekijät ja SLL:n hanketyöntekijät. Kohteilla tehtiin mm. niittoa, pienpuuston poistoa ja vieraslajien torjuntaa. Ympäristönsuojelulle myönnetyllä lisärahoituksella useampia uhanalaisia perinnebiotooppeja otettiin hoidon piiriin ja niiden ennallistaminen käynnistettiin. Hoidon jatkaminen myös tulevana vuosina on kuitenkin ensisijaisen tärkeää lajiston elpymiseksi.

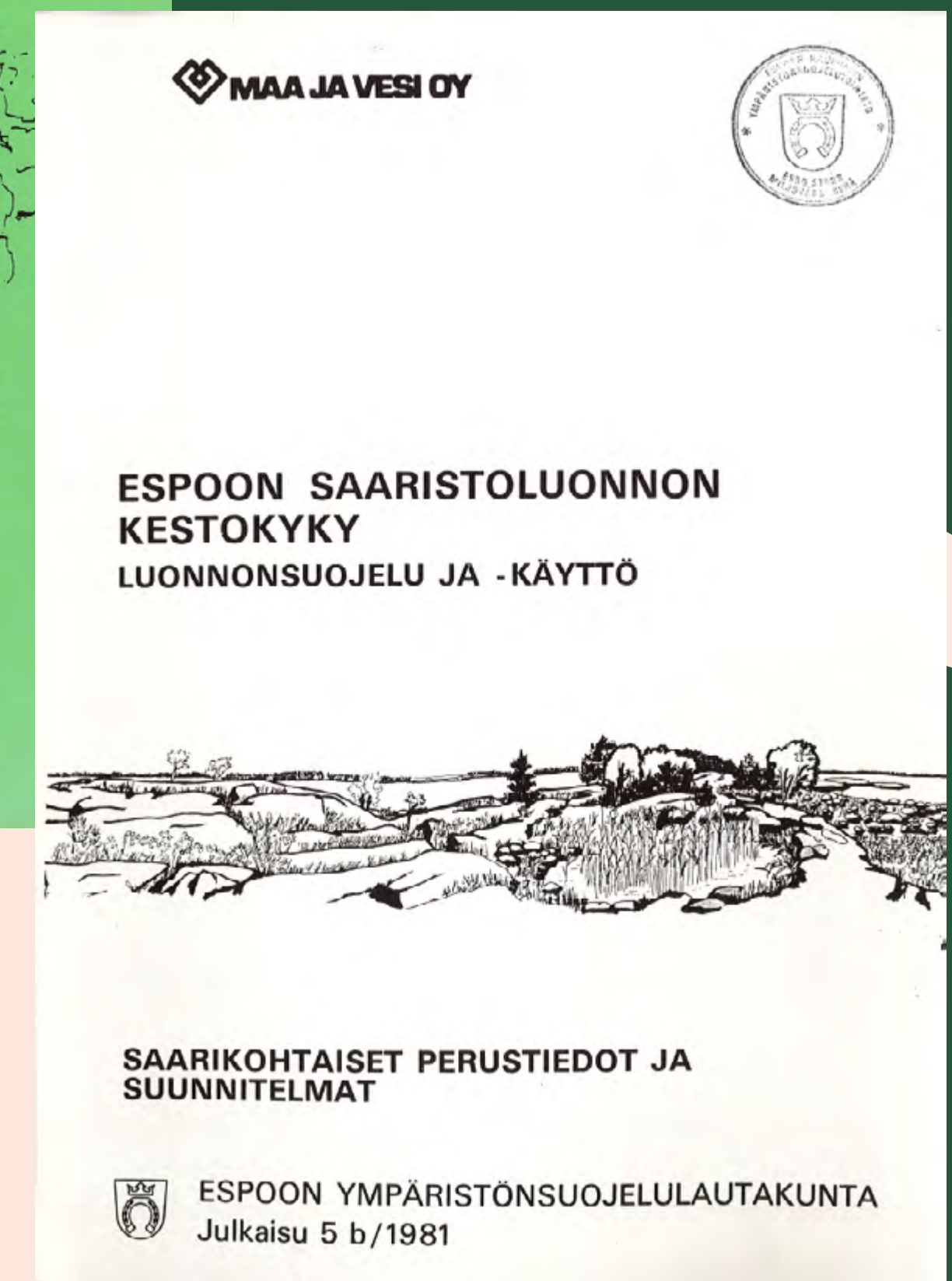
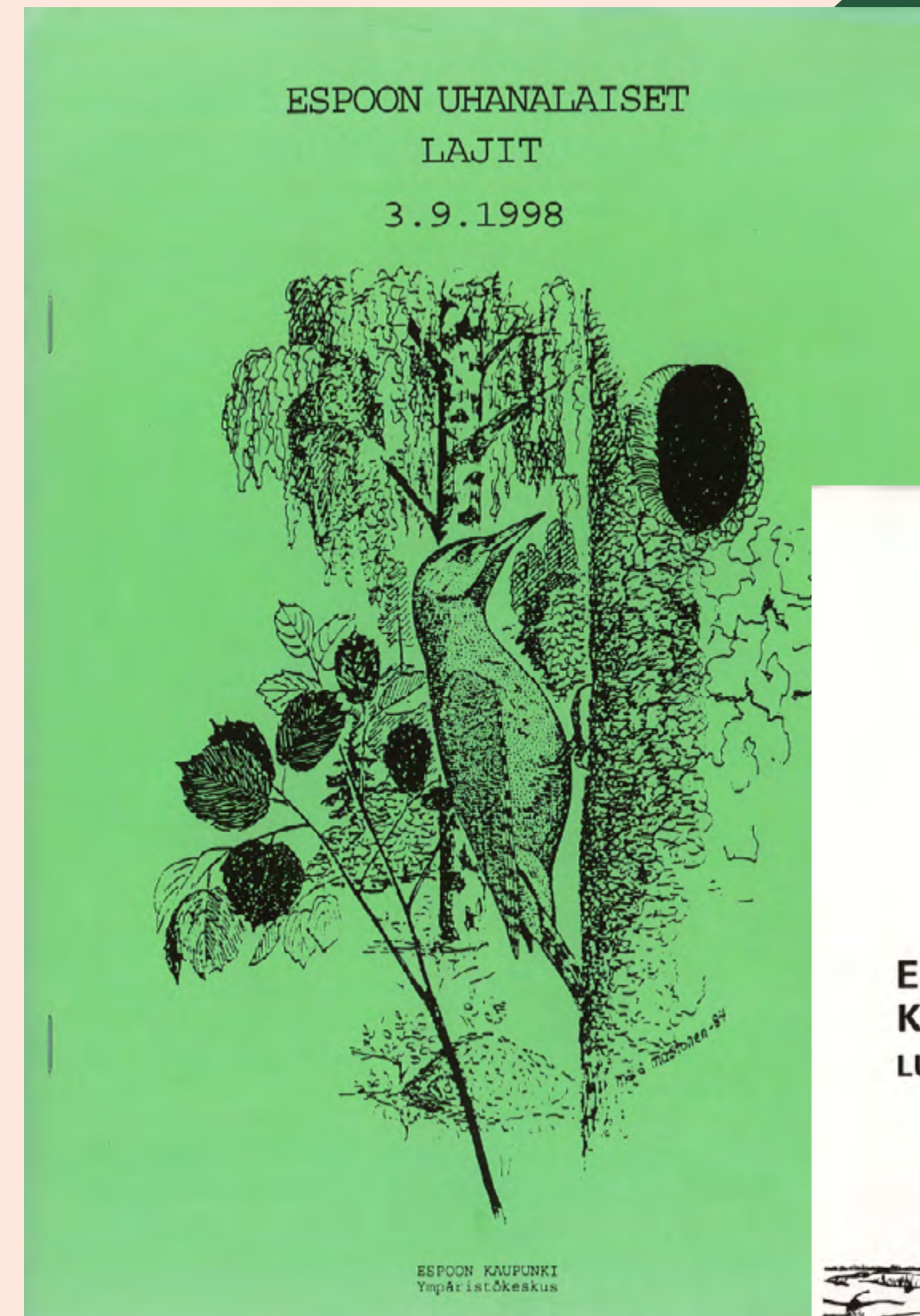
Glimsin talomuseon niityt. Kauppapuodin länsipuolella on runsaasti huomionarvoista keltamataraa (VU) ja ketoneilikkaa.

Digitoimme vanhoja luontoselvityksiä

Otimme käyttöön luontotietojärjestelmän vuoden 2025 aikana. Jatkossa kaikki Espoon luontoselvitykset löytyvät järjestelmän kautta. Näin Espoon tilaama luontotieto on paremmin kaikkien saatavilla ja käytettävissä. Luontotietojärjestelmään tallentuvat uudet luontoselvitykset, mutta myös vanhoja selvityksiä lisätään sinne. On tärkeää, että tuomme näkyväksi kartoitetun luontotiedon pitkältä aikaväliltä digitaalisessa muodossa.

Luontotietoaineistojen digitointiprojektissa kävimme läpi Espoon vanhoja luontoselvityksiä ja -kartoituksia. Projektiin palkattu harjoittelija digitoi keskeisimmät sisällöt paikkatietomuotoon ja tallensi selvityksiä luontotietojärjestelmään. Vanhoja ja uusia selvityksiä vertailemalla laadimme katsauksia Espoon luonnon tilassa tapahtuneista muutoksista. Projektin tuloksena vanhojen selvitysaineistojen saatavuus parani ja niiden hyödyntäminen tehostui. Tämä edesauttaa luonnon tilassa tapahtuvien muutosten seuranta.

Vanhoja Espoon ympäristönsuojelun julkaisuja digitoitiin paikkatietomuotoon.

Neljä uutta luonnonsuojelualuetta Espooseen

Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelmassa on esitetty kaupungin maalle perustettavia uusia luonnonsuojelualueita. Vuosittain on tarkoitus perustaa noin kolme uutta suojelualuetta. Ylitimme tavoitteen vuonna 2025 valmistelemalla päätöksentekoon neljä uutta luonnonsuojelualuetta, jotka ovat Nupurissa sijaitseva Masskärrin metsä (50 ha), Brobackassa Hakjärven itäpuolella sijaitseva Kuusikodin metsä (14,4 ha) sekä Westendin edustalla sijaitsevat Linholminluodot ja niitä ympäröivä matalikko (2,8 ha) sekä Laajalahdessa sijaitseva, valtakunnallisiin vanhojen metsien- ja lintuvesiensuojeluohjelmaan kuuluva Ruukinrannan suojelukohde (2,1 ha).

Yhteensä saamme suojelun piiriin noin 69,3 ha arvokkaita luontoalueita. Tällä on suuri merkitys luonnon monimuotoisuudelle. Uusilla suojelualueilla turvaamme monipuolisesti mm. vanhoja metsiä, soita ja lehtoja sekä lintujen pesimäluotoja ja vedenalaisia luontotyypppejä.

Polku Masskärrin luonnonsuojelualueella

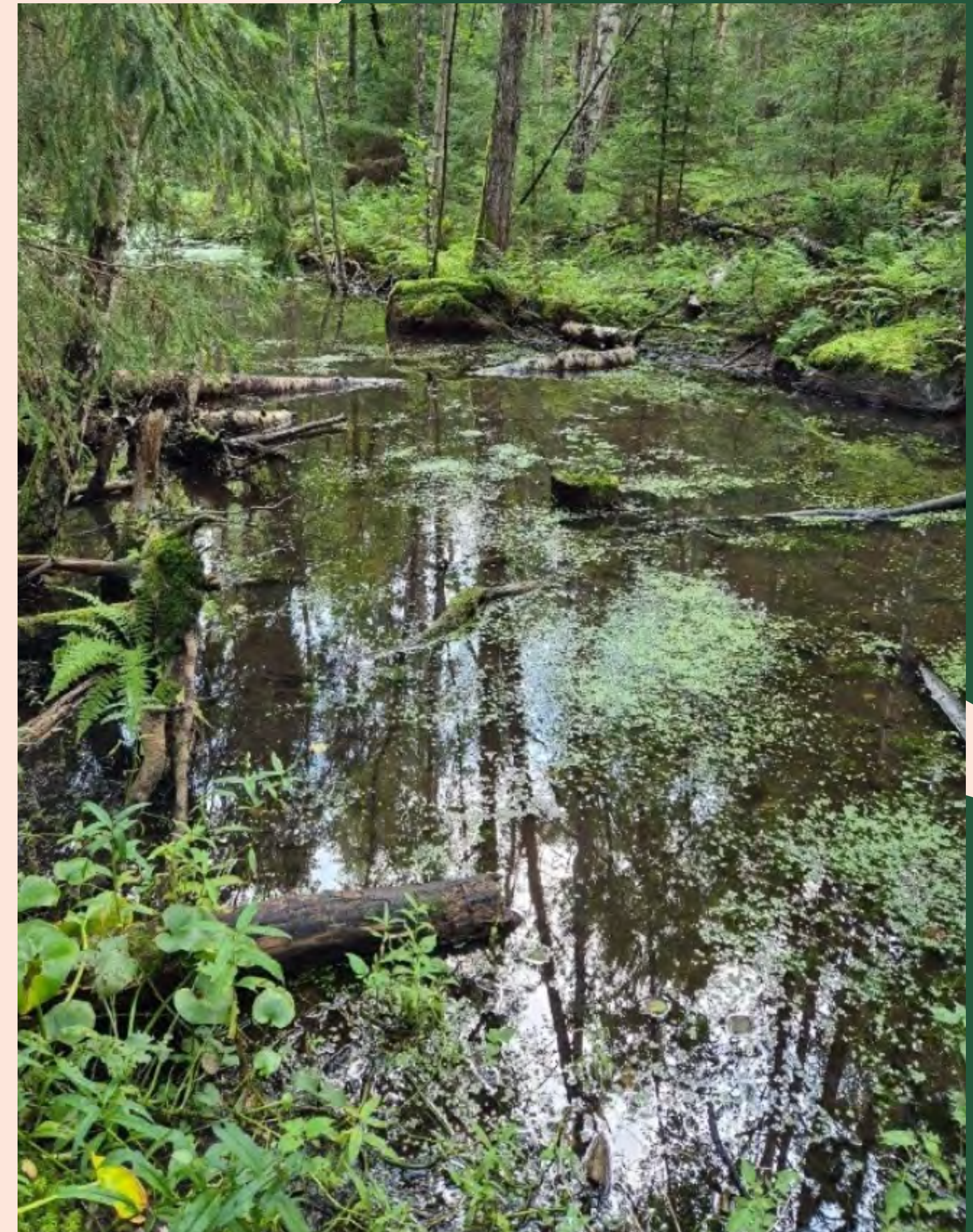
Uutta selvitystietoa luontoarvoista ja niiden heikentymisestä

Teetimme selvityksiä uhanalaisista luontotyypeistä sekä virtavesistä. Luontoarvoista on tärkeää saada ajantasaista tietoa, jotta osaamme kohdentaa työtämme merkittävien arvojen turvaamiseksi sekä heikentyneiden kohteiden tilan parantamiseksi.

Virtavesiselvityksessä tarkasteltiin Gräsanojan, Mankinjoen, Glimsinjoen ja Kvarbyånin luonnontilaisuutta ja lajistoa. Selvityksessä tunnistettiin arvokkaita ja voimakkaasti muokattuja puro-osuuksia sekä annettiin suosituksia kunnostustoimenpiteille ja maankäytölle. Luonnontilaa kohteilla heikensivät mm. uomien suoristukset ja putkitukset, hulevedet sekä vieraslajit.

Uhanalaisten luontotyyppien selvitys tehtiin läntisen Espoon alueella ja se käsitti 14 erillistä, aiemmin kartoittamatonta osa-alueetta. Lisäksi täydennettiin Keskuspuiston luontotyyppiselvitystä kattamaan kaikki alueen luontotyypit, mukaan lukien suojelualueet. Kuvioiduista luontotyypeistä arvioitiin lisäksi niiden edustavuus ja Espoon LUMO-luokituksen mukainen arvo.

Gräsanoja on Espoon suurimpia kaupunkipuroja.

Jatkoimme pitkäjärnteistä vesiensuojelutyötä

Jatkoimme Espoon Pitkäjärven ja Lippajärven sisäisen kuormituksen vähentämistoimia mm. hoitokalastuksella ja talviaikaisilla hapetuksilla. Uutena vesiensuojelukohteena on Mankinjoen valuma-alue. Hankkeessa tehdään Mankinjoen valuma-alueitähtöisiä kunnostustoimia yhteistyössä Kirkkonummen, Vihdin ja Länsi-Uudenmaan vesienhoitoyhdistyksen kanssa. Toimien avulla parannetaan mm. Loojärven ja Espoonlahden tilaa.

Myös yhdistyksien tekemä vesiensuojelutyö on tärkeää ja myönsimme espoolaisille yhdistyksille vesiensuojeluavustuksia mm. petokalaistutuksiin, hapetukseen ja niittoihin ja kasvillisuuskartoituksiin.

Vesiensuojelun onnistumisia vuonna 2025 olivat Dämmanin kalatien, sekä Nuuksion Pitkäjärven luusuan kunnostustoimenpiteiden valmistuminen. Kalatiet parantavat vaelluskalojen kulkua ja mahdollistaa taimenen sekä muiden kalojen nousun aina Dämmaniin ja Nuuksion Pitkäjärveen asti.

Dämmanin uusi 175 metriä pitkä kalatie mahdollistaa uhanlaisen taimenen nousun Espoon sisävesiin.

Torjuimme haitallista aurinkoahventa

Espoon kaupunki ja Uudenmaan ELY-keskus tekivät elokuussa Nuuksion Laihalammella (myös nimellä Lajalampi) torjuntatoimia haitallisen vieraslajin aurinkoahvenen poistamiseksi. Aurinkoahvenen torjuntaan käytettiin rotenonia, joka on kohdennettu kiduksellisiin eläimiin eli kaloihin.

Vieraslajien torjunta on tärkeää, sillä ne heikentävät alkuperäisten lajien elinmahdollisuuksia, mikä johtaa lopulta niiden häviämiseen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen. Aurinkoahven uhkasi levitä lammesta Nuuksion Pitkäjärveen ja sitä kautta Espoonlahteen.

Alustavien havaintojen mukaan torjunta onnistui ja vesiekosysteemi on toipumassa poikkeuksellista operaatiosta. Laihalammella jatketaan lajiston palautumisen seurantaa sekä tutkitaan koekalastuksilla aurinkoahvenen torjunnan onnistumista. Tärkeää on myös lisätä tietoisuutta vieraslajeista, jotta ihmiset eivät päästä niitä luontoon tahallisesti tai tahattomasti.

Nuuksion Laihalammella torjuttiin aurinkoahventa.

Espoo varautuu viisaasti: uutta tutkimusta ja ratkaisuja kuumuuden hallintaan

Aloitimme ilmastonmuutokseen sopeutumisen tutkimusyhteistyön Ilmatieteen laitoksen kanssa. Keräämme Uudenmaan ilmastohavaintoja ja hyödynnämme niitä arvioimaan tulevia muutoksia sekä sopeutumistoimien vaikutuksia kunnissa. Hanke tuottaa tietoa helleaalloista, ilmastoriskeistä ja sopeutumisen taloudellisista hyödyistä. Lisätieto hankkeesta ILMOS Uusimaa - Ilmatieteen laitos (www.ilmatieteenlaitos.fi/ilmos)

Arvioimme Espoon omaa sopeutumistyötä kyselyllä kaupunkiympäristön toimialan työntekijöille, työpajalla ja haastattelemalla muita kaupunkeja sopeutumistyöstään. Kyselyn vastauksissa Espoon vahvuuksina nostettiin esiin viherkerroin työkalun käyttäminen, tulvasuojeluhankkeet ja hulevesien hallinta, mutta samalla tunnistettiin haasteita luonnon ja vettä läpäisevien pintojen säilyttämisessä. Haastattelut myös muista kaupungeista toivat hyviä esimerkkejä sopeutumistyön juurruttamisesta prosesseihin. Seurasimme myös helteiden hallinnan ratkaisuja Malmössä Eurocities-seminaarissa Malmössä marraskuussa.

Tutkimusyhteistyöhankkeessa tuotetaan esim. kaupunkitasoisia hellearvioita.

Päästötavoitteet karkasivat – lisätoimia tarvitaan

Olemme päivittäneet Espoon hiilineutraalisuustavoitteeseen liittyvät ilmastoskenaariot vuoteen 2030. Nykyisillä toimenpiteillä ei olla saavuttamassa 80 prosentin päästövähennystavoitetta vuoden 1990 tasosta. Lisätoimia tarvitaan erityisesti liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Päivitys tehtiin yhteistyössä liikennesuunnittelun, tilapalveluiden ja muiden yksiköiden kanssa. Päivitetty skenaario löytyy osoitteesta: espoo.paths.kausal.tech/.

Vuoden 2019 tiedoilla lasketussa hiilinieluselvityksessä Espoon hiilinielut kattoivat niukasti jäljelle jäävän noin 20 prosentin osuuden. Päivitetty hiilinieluselvitys valmistuu keväällä 2026 ja toimimme asiantuntijana sen ohjausryhmässä.

Lisäksi koordinoimme ja tuimme Ilmastovahdissa olevien toimenpiteiden päivityksiä sekä olimme mukana kehittämässä uusia toimenpiteitä.

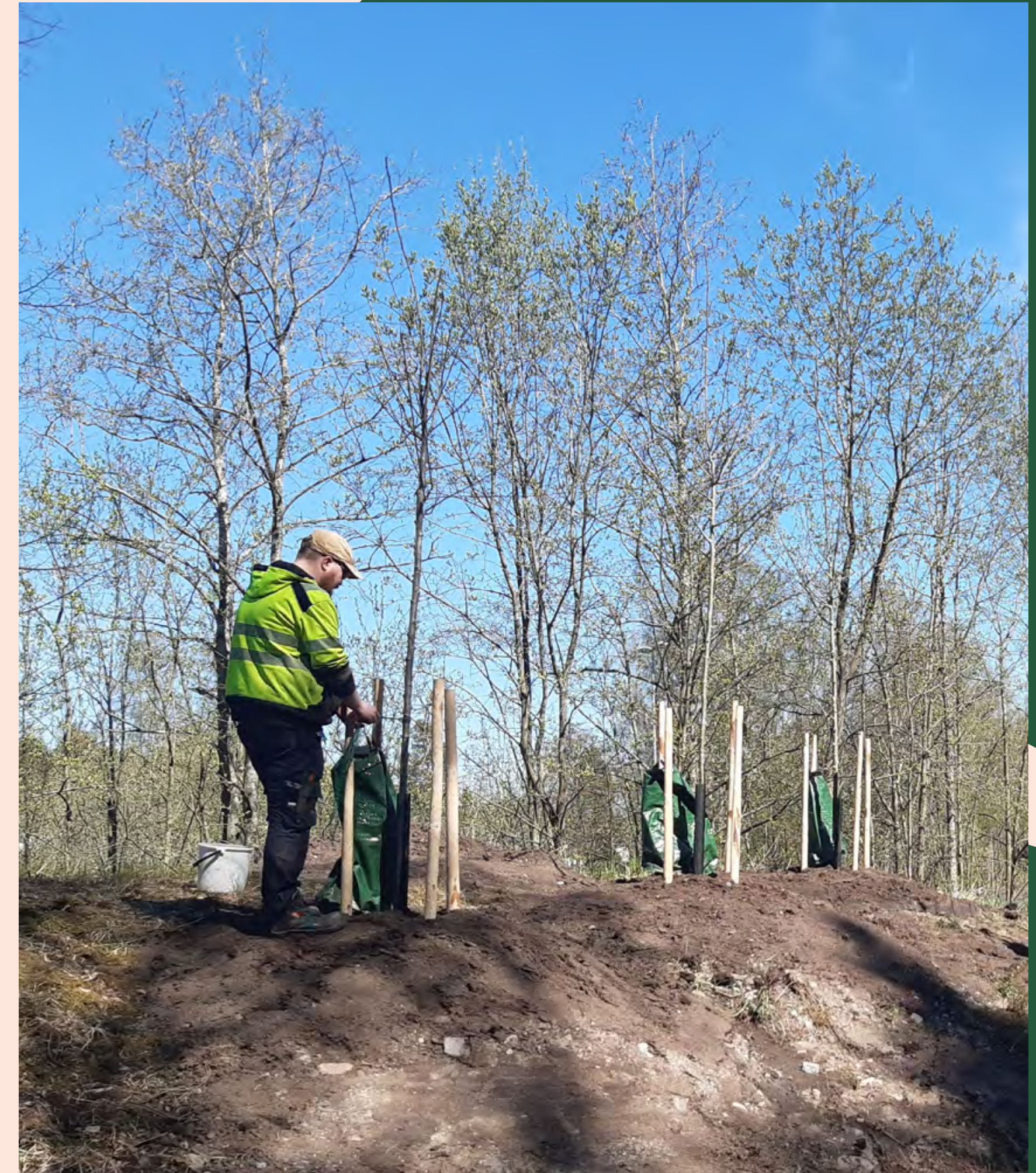
Lisää toimenpiteitä tarvitaan päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi erityisesti liikenteen osalta.

Liito-orava-LIFE-hanke liiti päätökseensä

Saimme seitsemänvuotisen Liito-orava-LIFE-hankkeen aikana paljon tietoa ja oppeja liito-oravien ja maankäytön yhteensovittamisesta. Opimme radiopannoitettujen liito-oravien avulla, miten liito-oravat elävät ja liikkuvat kaupungissa. Saimme arvokasta kokemusta liito-oravien asuttamien virkistysmetsien hoidosta, hyppytolppien asentamista valtion valtatie liikennealueelle sekä liito-oravien kulkuyhteyksien puuistutusten suunnittelusta ja toteuttamisesta.

Kokosimme Kuopion ja Jyväskylän kanssa oppaan hyvistä käytännöistä liito-oravien suojelun ja maankäytön yhteen sovittamisesta. Jaoimme hankekumppaneille omia näkemyksiämme liito-oravien suojelusta ja yhdessä laatimien suositusten avulla viestimme siitä, että liito-oravien ekologisen verkoston huomioivalla suunnittelulla löydetään kestävät maankäytön ratkaisut ilman, että liito-oravien suojelu asettuu hankkeiden esteeksi. Tuloksia ja oppeja hyödynnetään tulevassa maankäytön suunnittelussa ja metsänhoidossa liito-oravien suojelun vahvistamiseksi.

Vuosina 2018–2025 Espoon kaupunki osallistui yhdessä 18 kumppanin kanssa Metsähallituksen vetämään Liito-orava-LIFE-hankkeeseen. Olimme hankkeesta päävastuussa Espoossa ja teetimme talousauditoinnin hankkeelle.

Puiden istutus Suvisillan viereen
liito-oravien kulkuyhteyden parantamiseksi.

Villa Elfvikin historiikki kertoo säätyläishuvilan matkasta luontotaloksi

Villa Elfvikin luontotalo toimii yli 120-vuotiaassa jugendhuvilassa, jonka arkkitehtuurissa toistuvat luontoelementit tarjoavat toiminnalle hienot puitteet. Rakennuksen historia kiinnostaa monia ja tuo uusia asiakkaita luontotiedon äärelle.

Villa Elfvikin historiikin kirjoittaminen tuli ajankohtaiseksi, kun luontotalon johtajana sen perustamisesta asti toiminut Riitta Pulkkinen oli jäämässä eläkkeelle. Historiikki-projekti oli Espoon kaupunginmuseon ja ympäristönsuojelun yhteinen. Projektiin palkattiin korkeakouluharjoittelija hum. kand. Heikki Vasara, joka ansiokkaasti kokosi uutta tietoa ja kirjoitti kiehtovasti jugendhuvilan vaiheista.

Noin 50 sivuinen historiikki julkaistiin KAMU Espoon kaupunginmuseon tutkimussarjassa sekä pdf-tiedostona että painettuna. Julkaisua on myynnissä Villa Elfvikin luontotalossa.

Villa Elfvikissä koko elämänsä asunut Lise Standertskjöld noin kahdeksanvuotiaana 1900-luvun alussa.

Luontoelämyksiä luontokoulussa ja retkillä – remontista huolimatta

Villa Elfvikin vesikattoremontti vaikutti luontotalon kävijämääriin, kun talo oli huputettuna lähes koko vuoden ja suljettuna kesällä kolme kuukautta. Sulun aikana asiakkaita palveltiin sivurakennuksen kerhotilassa Uikunpesässä. Remontin vaikutus näkyi ennen kaikkea tilavarausten määrässä. Luontokoulu ja -retket houkuttelivat kävijöitä normaaliin tapaan.

Luontokoulussa kävi 89 espoolaista koululuokkaa opettajineen luokka-asteilta 3–8. Opetuksen aiheina olivat luonto eri vuodenaikoina, linnut ja muutto tai lammen eliöt. Lapsiryhmien parin tunnin luontoretkillä toukokuussa ja syyskuussa kävi yhteensä 48 ryhmää.

Kaikille avoimia luontoretkiä järjestimme eri puolilla Espoota 22 kpl ja koko perheen retkiä Villa Elfvikin lähiluonnossa 24 kpl. Lisäksi järjestimme kahdet vieraslajitalkoot ja perinnemaisematalkoot.

Luontokoulussa havainnoidaan luontoa mm. luuppien ja kiikareiden avulla.

Kutsuimme espoolaiset mukaan luontokadon torjuntaan

Luontokadon torjuntaan tarvitaan kaikkia. Tavoittaaksemme mahdollisimman laajasti espoolaisia, aloitimme järjestöyhteistyön kehittämisen osana Villa Elfvikin luontotalon toimintaa. Järjestöjen kautta tavoitamme entistä enemmän espoolaisia.

Keväällä toteutimme yhdessä yhdistysten kanssa Luontotekoja!-tapahtuman, jossa oli ohjelmaa kaiken ikäisille. Olimme mukana Espoon järjestöjen päivässä kutsumassa mukaan luontotyöhön. Kesällä opastimme vieraskasvilajien poistoon vieraslaji-infossa ja -talkoissa.

Syksyllä järjestimme yhteistyötapaamisen, jossa kuulumme yhdistysten edustajien näkemyksiä mm. siitä, millaista tukea yhdistykset toivovat kaupungilta luontotyöhön. Viestimme yhdistyksille pitkin vuotta ajankohtaisista mahdollisuuksista osallistua luontotyöhön.

Ahkerat kitkijät poistivat jättipalsamia ja lupiinia vieraslajitalkoissa.

Yhteystiedot

Espoon ympäristönsuojelu

Käyntiosoite: Tekniikantie 15

PL 44, 02070 ESPOON KAUPUNKI

ymparisto@espoo.fi

puh. 09 8162 4832 (ma-pe 10-15.30)

espoo.fi/palaute

www.espoo.fi/ymparistonsuojelu

Villa Elfvikin luontotalo

Käyntiosoite: Elfvikintie 4

PL 60440, 02070 ESPOON KAUPUNKI

villaelfvik@espoo.fi

puh. 043 826 9208

www.espoo.fi/villaelfvik

